

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні–квітні 2020 року

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 квітня 2020р. становила 988,1 тис. осіб. Упродовж січня–березня 2020р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 3235 осіб.

Порівняно із січнем–березнем 2019р. обсяг природного скорочення зменшився на 548 осіб.

Упродовж січня–березня 2020р. народилися 1443 малюки. Кількість померлих склала 4630 осіб.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–березні 2020р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно із січнем–березнем 2019р. зросла на 15,7% й становила 8583 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися: фінансова та страхова діяльність, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – добувна промисловість і розроблення кар'єрів, виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, виробництво електричного устаткування, де заробітна плата перевищила середній показник в економіці області в 1,9–1,3 рази.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався в тимчасовому розмішуванні й організації харчування, у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті та монтажі машин і устаткування, у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 70,4% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–березні 2020р. порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 112,2%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж січня–березня 2020р. збільшилася на 3,2 млн.грн (на 26,1%) та на 1 квітня 2020р. становила 15,6 млн.грн, що дорівнює 1% від фонду оплати праці, нарахованого за березень 2020р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 12,9 млн.грн. Їхні розміри збільшилися впродовж січня–березня 2020р. на 1,6 млн.грн (на 14,5%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 9,2 млн.грн (71% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, на 1 квітня 2020р. становила 1008 осіб (0,6% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 12796 грн, що в 1,5 раза більше від середньої заробітної плати, нарахованої за березень 2020р.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–квітні 2020р. в області становив 102%, в Україні – 101,5%.

На продовольчому ринку області найбільше (на 22%) подорожчали овочі, на 21,3% – фрукти, на 19,1% – продукти переробки зернових. На 1,5–10,6% зросли ціни на безалкогольні напої, масло, кисломолочну продукцію, яловичину, свинину, рибу та продукти з риби, макаронні вироби, цукор, рис. Водночас яйця знизилися в ціні на 26,3%, м'ясо птиці – на 10,3%, молоко – на 1,8%.

Тютюнові вироби стали дорожчими на 9,1%.

Природний газ подешевшав на 23%, паливо та мастила – на 19,7%.

Вартість місцевого телефонного зв'язку зросла на 17%, поштових послуг – на 12,5%, Інтернету – на 11,6%.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У січні–квітні 2020р. порівняно із січнем–квітнем 2019р. **індекс промислової продукції** становив 92,8%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва склали 99,3%, у **переробній промисловості** – 89%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції становив 98,1%. У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів обсяг промислової продукції склав 74,4%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – 93,2%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 128,5%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 86%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 95,6%, у машинобудуванні – 60%.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** випуск промислової продукції склав 93,7%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–квітні 2020р., за розрахунками, становив 96,3% до січня–квітня 2019р., у т.ч. в підприємствах – 102,4%, господарствах населення – 89,9%.

За розрахунками, на 1 травня 2020р. загальна кількість **великої рогатої худоби** становила 173,6 тис. голів (на 9,6% менше 1 травня 2019р.), у т.ч. **корів** – 87,9 тис. (на 13,8% менше); **свиней** – 189,6 тис. (на 3,2% більше), **овець і кіз** – 39,6 тис. (на 4,3% менше), **птиці всіх видів** – 3199,6 тис. голів (на 2% менше).

У господарствах населення утримувалося 42,9% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 53%; 33,9% – свиней, 96% – овець і кіз та 92,6% – птиці свійської.

Господарствами всіх категорій у січні–квітні 2020р. реалізовані на забій 18,9 тис.т **тварин сільськогосподарських** (у живій масі), що на 3,3% більше, ніж у січні–квітні 2019р., вироблені 144,5 тис.т **молока** (на 7,7% менше) та 93,2 млн.шт **яєць** (на 5,8% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 46%, молока – 43,8%, яєць – 84,8%.

На 1 травня 2020р. в підприємствах, які вирощують зернові і зернобобові, соняшник, та підприємствах, що займаються їхнім зберіганням та переробленням, **були в наявності** 718,3 тис.т зерна (на 19,2% менше проти 1 травня 2019р.), у т.ч. 609,5 тис.т кукурудзи, 47,9 тис.т пшениці, 33,4 тис.т ячменю, 6,5 тис.т жита. Насіння соняшнику зберігалось 40,5 тис.т (на 4,7% менше, ніж рік тому).

БУДІВНИЦТВО

У січні–квітні 2020р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** на суму 499,6 млн.грн. Індекс будівельної продукції в січні–квітні 2020р. порівняно із січнем–квітнем 2019р. становив 138,3%.

Обсяги будівництва будівель зросли на 14,5% (нежитлових – на 24%, житлових – на 3,3%). Обсяги будівництва інженерних споруд зросли у 2,7 рази.

Нове будівництво склало 12,7% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 20,5%, реконструкція та технічне переоснащення – 66,8%.

У січні–березні 2020р. в області прийнято в експлуатацію 17 тис.м² **загальної площі житлових будівель**, з яких 4,8 тис.м² (або 28% загального обсягу житла) відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію об'єктів, збудованих без дозвільного документа на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку від 03.07.2018 № 158 (далі – Порядок).

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла в січні–березні 2020р. становила 36,9% рівня січня–березня 2019р., при цьому без

урахування площі, прийнятої в експлуатацію відповідно до Порядку, – на 37,5%.

У міській місцевості прийнято в експлуатацію 11,7 тис.м² загальної площі житла (68,8% загального обсягу), у сільській – 5,3 тис.м² (31,2%). Обсяги прийнятого в експлуатацію житла в міській місцевості становили 31,3% рівня січня–березня 2019р., у сільській – 61,1%.

Крім того, у січні–березні 2020р. в області прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки загальною площею 0,7 тис.м², з яких 0,6 тис.м² – відповідно до Порядку. Загальна площа прийнятих в експлуатацію дачних і садових будинків становила 33,5% рівня січня–березня 2019р.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

У січні–березні 2020р. підприємства та організації області за рахунок усіх джерел фінансування освоїли 1272,6 млн.грн капітальних інвестицій, що становить 70,3% від обсягу капітальних інвестицій у січні–березні 2019р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,9% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 1101,7 млн.грн (86,6%).

Кредити банків та інші позики становили 39,2 млн.грн (3,1%), кошти населення на будівництво житла – 50,7 млн.грн (4%). За рахунок коштів державного бюджету освоєно 11 млн.грн (0,9%), місцевих бюджетів – 68 млн.грн (5,3%).

У структурі капітальних інвестицій за видами економічної діяльності переважало сільське, лісове та рибне господарство – 64,9% загального обсягу, на промисловість припадало 10,9%, на будівництво – 10,2%, на державне управління й оборону; обов’язкове соціальне страхування – 3,4%.

Частка освоєних капітальних інвестицій підприємствами оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів склала 3,7%, підприємствами транспорту, складського господарства, поштової та кур’єрської діяльності – 1,7%.

Капітальні інвестиції в житлове будівництво становили 70,5% порівняно із січнем–березнем 2019р.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–березні 2020р. експорт **товарів** становив 223 млн.дол. США, імпорт – 83,8 млн.дол. Порівняно із січнем–березнем 2019р. експорт збільшився на 14,8% (на 28,8 млн.дол.), імпорт зменшився на 15,3% (на 15,2 млн.дол.). Позитивне сальдо становило 139,2 млн.дол. (у січні–березні 2019р. також позитивне – 95,3 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–березнем 2019р. збільшилася частка паперу та картону, готових харчових продуктів, насіння і плодів олійних рослин, текстильних матеріалів та текстильних виробів. Натомість зменшилася частка зернових культур, взуття, деревини і виробів із деревини, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 90,4 млн.дол., або 40,5% від загального обсягу експорту (у січні–березні 2019р. – 97,6 млн.дол., або 50,2%), та зменшився порівняно із січнем–березнем 2019р. на 7,2 млн.дол., або на 7,4%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Іспанії, Нідерландів, Румунії, Німеччини, Португалії та Литви.

Серед інших країн світу найбільше екпортувалися товари до Єгипту, Азербайджану, Білорусі, Китаю та Туреччини.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Китаю в 1,7 раза, Єгипту – в 1,6 раза, Азербайджану – на 37%, Португалії – на 18,7%, Нідерландів – на 15,1%, Німеччини – на 10,5%, Білорусі – на 5,2%, Румунії – на 3,5%; зменшився до Туреччини на 23%, Іспанії – на 17,7%, Литви – на 2,6%.

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка паперу та картону, текстильних матеріалів та текстильних виробів, недорогоцінних металів та виробів із них, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, мінеральних продуктів. Зменшилася частка полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, засобів наземного транспорту, крім залізничного, готових харчових продуктів.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 37,2 млн.дол., або 44,4% загального обсягу (у січні–березні 2019р. – відповідно 44,7 млн.дол. та 45,1%), та зменшився проти січня–березня 2019р. на 7,5 млн.дол., або на 16,6%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпортні поставки товарів надходили з Німеччини, Італії, Литви, Нідерландів та Польщі.

Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки товарів надходили з Білорусі, Китаю, Бразилії, Російської Федерації, США та Туреччини.

Порівняно із січнем–березнем 2019р. імпорт товарів збільшився з Туреччини у 2,2 раза, США – на 45,8%, Нідерландів – на 24,7%, Італії – на 12,7%, Китаю – на 7,3%, Бразилії – на 0,8%; зменшився з Литви на 54,6%, Польщі – на 38,8%, Білорусі – на 36,1%, Російської Федерації – на 34,6%, Німеччини – на 4,8%.

У січні–березні 2020р. експорт **послуг** становив 6,3 млн.дол. США, імпорт – 9,2 млн.дол. Порівняно із січнем–березнем 2019р. експорт зменшився на 4,9% (на 0,3 млн.дол.), імпорт збільшився на 9,9%

(на 0,8 млн.дол.). Негативне сальдо становило 2,9 млн.дол. (у січні–березні 2019р. – 1,8 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту послуг порівняно із січнем–березнем 2019р. збільшилася частка послуг у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних, ділових та транспортних послуг. Натомість зменшилася частка послуг із переробки матеріальних ресурсів.

Обсяг експорту послуг країнам Європейського Союзу становив 3,4 млн.дол., або 53,4% від загального обсягу експорту (у січні–березні 2019р. – 5 млн.дол., або 75,6%), та зменшився порівняно із січнем–березнем 2019р. на 1,6 млн.дол., або на 32,8%.

Основними партнерами в експорті послуг були США, Азербайджан, Нідерланди, Литва, Канада, Латвія, Румунія, Німеччина, Італія, Чехія.

Проти січня–березня 2019р. зріс експорт послуг до Азербайджану, Латвії, США, Литви та Канади; зменшився до Румунії, Італії, Німеччини, Чехії та Нідерландів.

У загальному обсязі імпорту збільшилася частка транспортних та ділових послуг. Зменшилася частка роялті та інших послуг, пов'язаних із використанням інтелектуальної власності, та послуг, пов'язаних із подорожами.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 8,8 млн.дол., або 95,2% (у січні–березні 2019р. – відповідно 8 млн.дол. та 95,1%), та збільшився проти січня–березня 2019р. на 0,8 млн.дол., або на 10%.

Основними партнерами в імпорті послуг були Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Польща, Російська Федерація, Німеччина, Литва та Чехія.

Порівняно із січнем–березнем 2019р. імпорт послуг зріс з усіх цих країн.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібною торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–квітні 2020р. становив 6058,2 млн.грн, що в порівнянних цінах на 0,4% більше від обсягу січня–квітня 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) у січні–квітні 2020р. становив 4069,3 млн.грн і в порівнянних цінах зріс проти січня–квітня 2019р. на 2,3%.

ТРАНСПОРТ

У січні–квітні 2020р. вантажообіг підприємств транспорту становив 305,7 млн.ткм, або 95,7% від обсягу січня–квітня 2019р. Підприємствами транспорту **перевезено 468,3 тис.т вантажів**, що становить 72,7% від обсягу січня–квітня 2019р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень–квітень 2020р. виконано вантажообіг в обсязі 301,3 млн.ткм, який скоротився на 4,8% порівняно із січнем–квітнем 2019р. та перевезено 430,5 тис.т вантажів, що становить 69,4% рівня січня–квітня 2019р.

Річковим транспортом перевезено вантажів в обсязі 37,8 тис.т, що в 1,6 раза більше, ніж у січні–квітні 2019р.

У січні–квітні 2020р. усіма видами транспорту виконано пасажирообіг в обсязі 138,6 млн.пас.км, послугами **пасажирського транспорту** скористалися 16,3 млн пасажирів, що становить, відповідно, 60,9% та 63,4% від обсягу січня–квітня 2019р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 8,1 млн пасажирів, що на 34,5% менше, ніж у січні–квітні 2019р.

Міським електротранспортом перевезено 8,2 млн пасажирів, що становить 61,5% рівня січня–квітня 2019р.

Головне управління статистики
у Чернігівській області